

Obsah

Úvod	9
1 Zásady zvláštních režimů na operačních sálech	11
Renata Pokorná	
1.1 Stavební a provozní uspořádání operačního sálu	11
1.2 Zajištění kvality ovzduší na operačním sále	12
1.3 Zajištění optimálního osvětlení operačního sálu	14
1.4 Hygienické a protiepidemické požadavky a režimová opatření k zajištění provozu operačního sálu	14
1.4.1 Pacient	14
1.4.2 Personál na operačním sále	16
1.4.3 Režimová opatření během provozu operačního sálu	17
1.4.4 Hygiena rukou	18
1.4.5 Zásady pro odběr a zasilání biologického materiálu k laboratornímu vyšetření	20
1.4.6 Manipulace s prádlem	20
1.4.7 Odstraňování odpadu	21
1.4.8 Úklid, sanitární dny a malování operačních sálů	22
1.4.9 Dezinfekce	23
1.4.10 Sterilizace	26
1.4.11 Provozní řád	33
2 Organizace a provoz operačních sálů	35
Jana Wichsová	
2.1 Srovnání koncepcí organizace operačních sálů	35
2.2 Provoz operačního sálu	37
2.3 Průchod pacienta operačním sálem	41
3 Role perioperační sestry na operačních sálech	44
Jana Wichsová	
3.1 Perioperační sestra – vzdělání, praxe, charakterové předpoklady	44
3.1.1 Vzdělávání perioperačních sester dle nařízení vlády č. 31/2010 Sb.	44
3.1.2 Vzdělávání perioperačních sester dle nařízení vlády č. 463/2004 Sb.	47
3.1.3 Praxe	47
3.1.4 Charakterové předpoklady perioperační sestry	48
3.2 Role perioperační sestry v operačním týmu – kompetence	49
3.2.1 Vyhláška 424/2004 Sb.	49
3.2.2 Kompetence perioperační sestry	50
3.2.3 Rámcové kompetence perioperační sestry podle EORNA	51
3.3 Vztah perioperační sestry k ostatním členům operační skupiny	56
3.3.1 Složení operační skupiny	56

3.3.2	Kompetence členů operační skupiny	57
3.3.3	Spolupráce jednotlivých složek perioperačního týmu	59
3.3.4	Mimořádné události na operačním sále	59
4	Přístrojové vybavení operačních sálů	61
	Jana Wichsová	
4.1	Přístroje – rozdělení podle tříd	61
4.2	Pravidelné revize přístrojů	61
4.3	Operační stoly	62
4.4	Operační lampy	64
4.5	Odsávačky	65
4.6	Elektrochirurgické přístroje	66
4.7	Ultrazvukové přístroje	68
4.8	Lasery	69
4.9	Kryokautery	69
4.10	Endoskopické soupravy	69
4.11	Motorové jednotky	71
4.12	Operační robot	72
4.13	Rtg přístroj	73
4.14	Anesteziologický přístroj	74
4.15	Sterilizátory	74
4.16	Myčky	75
5	Zdravotnické prostředky na operačních sálech	77
	Jana Wichsová	
5.1	Operační nástroje	77
5.1.1	Rozdělení podle různých hledisek	77
5.1.2	Rozdělení podle funkce	78
5.1.3	Rozdělení podle oborů	100
5.1.4	Endoskopické nástroje	100
5.1.5	Péče o nástroje	101
5.1.6	Staplery	101
5.2	Operační pláště a operační roušky	103
5.3	Ranný a obvazový materiál	105
5.4	Šicí materiál – druhy šicích materiálů, jehly	106
5.4.1	Šicí a podvazové materiály	106
5.4.2	Speciální šití	109
5.4.3	Chirurgické šicí jehly	109
5.5	Implantáty	111
5.6	Dezinfekční prostředky	112
5.7	Drény, drenážní systémy, cévky	114
5.8	Nábytek a další vybavení	115
6	Léčiva a lokální hemostatika	116
	Jana Wichsová	
6.1	Léky (roztoky, anestetika, kontrastní látky, antibiotika)	116
6.2	Speciální materiály (tkáňová lepidla, hemostatické prostředky)	116

7	Medicínální a další plyny	118
	Jana Wichsová	
7.1	Druhy plynů na operačních sálech	118
7.2	Způsob distribuce medicínálních plynů	118
7.3	Zásady bezpečnosti při práci s medicínálními plyny	119
8	Příprava operačního sálu k operačnímu výkonu	120
	Jana Wichsová	
8.1	Režim práce na operačním sále	120
8.2	Příprava instrumentária	120
9	Příprava operační skupiny	123
	Jana Wichsová	
9.1	Hygienický filtr	123
9.1.1	Oblečení do čistých prostor	123
9.1.2	Obuv	124
9.1.3	Operační čepice a ústenky	124
9.2	Hygiena rukou na operačním sále	125
9.3	Používání rukavic	126
9.4	Sterilní operační oblečení	127
9.4.1	Oblékání sterilních pláštů	127
9.4.2	Oblékání sterilních rukavic	129
9.4.3	Zásady asepse při operačním výkonu	131
9.5	Další ochranné pomůcky	131
10	Perioperační péče	133
	Jana Wichsová	
10.1	Předoperační péče	133
10.2	Intraoperační péče	137
10.3	Pooperační péče	138
11	Sterilizace, dezinfekce, předsterilizační příprava	140
	Zuzana Bittnerová	
11.1	Centrální sterilizace	140
11.1.1	Služby nabízené CS	140
11.1.2	Personální obsazení nelékařských profesí	140
11.1.3	Stavební uspořádání centrální sterilizace	140
11.1.4	Příjem materiálu	141
11.1.5	Personální obsazení a kompetence v části příjmu materiálu CS ..	141
11.1.6	Setovací úsek	142
11.1.7	Personální obsazení a kompetence v části setování materiálu CS	142
11.1.8	Aseptická část (čistá část) CS, expedice	142
11.1.9	Časové schéma procesu sterilizace na CS	143
11.1.10	Ostatní činnosti CS	143
11.2	Přísálová sterilizace	143
11.3	Substerilizace	144
11.4	Sterilizační centrum	144

12 Anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicína	145
Petr Příkryl	
12.1 Anestezie	145
12.1.1 Druhy anestezie	145
12.1.2 Lokální anestezie, anesteziologický dohled, sedace	145
12.1.3 Regionální (svodná) anestezie, kontinuální epidurální analgezie, kombinovaná anestezie	146
12.1.4 Celková anestezie, analgosedace	147
12.1.5 Léky používané v anestezii	147
12.1.6 Anestezie podle typu a časové naléhavosti výkonu	149
12.1.7 Předanestetické období	149
12.1.8 Příprava anesteziologického pracoviště na operačním sále	150
12.1.9 Průchod pacienta operačním sálem	151
12.1.10 Operace – průběh	152
12.1.11 Operace – konec	152
12.1.12 Dospávací pokoj	153
12.2 Kardiopulmonální resuscitace (KPR)	154
12.2.1 Rozdělení KPR	154
12.2.2 Jednotlivé resuscitační kroky	155
12.2.3 Doporučený postup KPR u primárně kardiální srdeční zástavy (většinou dospělí) ACB	157
12.2.4 Doporučený postup KPR u zástavy na podkladě hypoxie (většinou děti) ABC	157
12.2.5 Odstranitelné příčiny zástavy	158
12.2.6 Nezahájení KPR	158
12.2.7 Ukončení KPR	158
13 Zásady bezpečnosti na operačním sále	160
Jana Wichsová	
13.1 Bezpečnost pacienta v perioperační péči	160
13.2 Infekce v místě chirurgického výkonu (IMCHV)	163
13.2.1 Rozdělení IMCHV podle rozsahu	163
13.2.2 Rizikové faktory pro vznik IMCHV	164
13.3 Bezpečnost personálu operačních sálů	166
14 Etika práce perioperační sestry	169
Jana Wichsová	
14.1 Ošetrovatelské diagnózy v perioperační péči	169
14.2 Etika perioperačního ošetrovatelství	170
Použité zdroje	172
Rejstřík	176